

Kristýny Kačenové

„Rozpor romantismu a biedermeieru v pohádkách H. Ch. Andersena  
,Malá mořská víla', ,Sněhová královna' a ,Zvon'  
a funkce přírodního symbolu v nich“

Diplomandka si položila otázku, jak se Andersenovy krátké prózy vztahují ke kulturně-historickým konceptům romantismu na straně jedné a biedermeieru na straně druhé. Nastolený problém se rozhodla osvětlit rozbořem tří Andersenových krátkých próz, v nichž je pnutí mezi oběma kulturními hodnotovými postoji patrné. Konkrétně diplomandka uvádí, že se bude zabývat „postojem implicitního autora zmíněných pohádek k oběma myšlenkovým konceptům.“ (str. 6).

Již tato autorčina úvodní věta dobře ilustruje dvojí: samo diplomandčino tázání je rozhodně relevantní a nosné, nicméně při zpracování tohoto dobře zvoleného tématu autorka naráží na své – v lepším případě – vyjadřovací limity. Uvést v takto pojaté práci kategorii implicitního autora je beze sporu na místě, formulace, jíž to Kačenová dělá, je ale dosti nešťastná, protože rozhodně nelze hovořit o implicitním autorovi nějakého díla, když tento termín není žádným agens, nýbrž vlastně označuje subjekt literárního díla integrující hodnotící hlediska a styl, tón i techniku vyprávění. Buďto tedy autorka tuto kategorii nechápe, nebo se jen nepřesně vyjadřuje.

Přes nedostatky práce je téma zpracováno uspokojivě a autorčiny závěry jsou sice dosti stručné, v drtivé většině však plausibilní. Struktura práce je přehledná, na začátku autorka definuje klíčové pojmy, s nimiž pak bude pracovat, s rozebíranou primární literaturou je seznámena výborně. Obecně dospívá autorka k věrohodnému a přesvědčivě doloženému závěru, že implicitní autor zaujímá k oběma hodnotovým konceptům ambivalentní postoj. Pochvalu si Kačenová zaslouží zejména za rozbor přírodních symbolů v Andersenových textech. Tyto symboly vztahuje k hlavnímu tématu práce a místy přichází se zcela novátorskou interpretací (za všechny vybírám tlumoční vrby jako symbolu neplodnosti v pohádce „Zvon“, viz strana 15). Sekundární prameny volí Kačenová vhodně, jejich šíře odpovídá úrovni bakalářské práce, vyzdvihnout navíc lze poměrně široké spektrum sekundární literatury v dánském jazyce.

Zásadním prohřeškem jsou dlouhé pasáže, v nichž autorka pouze převypravuje děj (nejproblematictější je v tomto ohledu rozbor pohádky „Sněhová královna“). Přitom se navíc dopouští i naprosto elementárního formálního lapsu, když děj Andersenových próz referuje pomocí préterita, nikoli prezentu. Jsou-li kapitoly „Malá mořská víla“ a „Sněhová královna“ zatíženy neúměrným převypravováním děje, v kapitole „Zvon“ nedostatečné přiblížení děje významně stěžuje srozumitelnost rozboru.

Navzdory těmto výtkám neváhám bakalářskou práci doporučit k obhajobě a hodnotím ji známkou „velmi dobře“.

V Praze, 29. 1. 2012

Mgr. Helena Březinová, Ph. D.